

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 114/2012-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza o sťažnosti obchodnej spoločnosti S., s. r. o., Ž., zastúpenej Advokátskou kanceláriou s. r. o., Ž., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. M. C., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. Er 4339/2002 takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti obchodnej spoločnosti S., s. r. o., **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. októbra 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti S., s. r. o., Ž. (ďalej len „sťažovateľka“,

v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou s. r. o., Ž., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. M. C., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Er 4339/2002.

Zo sťažnosti vyplýva, že exekučné konanie vedené pod sp. zn. Er 4339/2002, EX 655/02 začalo 25. septembra 2002 ešte na návrh obchodnej spoločnosti C., s. r. o., N., ako pôvodne oprávnenej v tomto konaní, zastúpenej advokátom JUDr. M. C. Exekučným titulom bol rozhodcovský nález č. R 01/2002 z 5. júna 2002 vydaný rozhodcom advokátom JUDr. M. C., ktorý zaviazal odporcu zaplatiť oprávnenej, t. j. obchodnej spoločnosti C., s. r. o., sumu 400 318,60 Sk a príslušný úrok z omeškania. Poverenie na vykonanie exekúcie bolo udelené exekútorke JUDr. M. R. (ďalej len „exekútorka“) 7. novembra 2002. Sťažovateľka sa stala oprávnenou v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. Er 4339/2002, EX 655/02 na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, predmetom ktorej je postúpenie pohľadávky v sume 400 318,60 Sk, pričom kúpna cena postúpenej pohľadávky bola dojednaná v sume 750 000 Sk, uzatvorenej medzi sťažovateľkou a obchodnou spoločnosťou C., s. r. o., N., 13. mája 2008. Advokát JUDr. M. C. sa stal právnym zástupcom sťažovateľky aj v konaní pred okresným súdom.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti ďalej uvádza:

„1. Pred Okresným súdom Nitra beží pod č. k. Er 4339/2002 exekučné konanie o vymoženie 13 288,143 € (400 318,60.- Sk) s príslušenstvom.

2. Napriek odstupu času, ktorý ubehol od podania návrhu t. j. od 25. 9. 2002 do dnešného dňa nebolo konanie riadne skončené.

3. Ja, sťažovateľ, v priebehu konania som opakovane osobne i cestou právneho zástupcu žiadal o odstránenie prietáhov v konaní jednak podaniami adresovanými priamo do spisu ako aj podaniami adresovanými predsedovi príslušného okresnému súdu, predsedovi príslušného krajského súdu, Ministerstvu spravodlivosti SR.

Napriek týmto podaniam k odstráneniu prietáhov nedošlo.“

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu NITRA v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. Er 4339/2002 porušené bolo.

2. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 10 000 €, ktoré je Okresný súd povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd NITRA je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 314,18 € na účet právneho zástupcu - Advokátska kancelária s. r. o., Ž. č. ú.:... U. a. s. Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Podpredsedníčka okresného súdu ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti k sťažnosti uviedla:

„Dňa 24. 10. 2002 bola na tunajší súd podaná žiadosť súdnej exekútorky JUDr. M. R. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie proti povinnému M. L., pre sumu 400.318,60 Sk s prísl. a trovy konania. Súd dňa 7. 11. 2002, poverenie vydal a súdna exekútorka začala vo veci konať. Počas prebiehajúcej exekúcie súd na žiadosť súdnej exekútorky doručenej súdu dňa 10. 1. 2008, uznesením č. k. Er 4339/2002-18 zo dňa 2. 4. 2008 udelil súhlas k zníženiu ceny v dražbe nehnuteľnosti a po podaní návrhu na schválenie príklepu dňa 1. 8. 2008 a predložení exekučného spisu sp. zn. Ex 655/02 dňa 4. 8. 2008, súd uznesením č. k. Er 4339/02-25 zo dňa 1. 10. 2008 schválil príklep udelený pri dražbe nehnuteľnosti, konanej dňa 18. 7. 2008. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 9. 10. 2008. Súdna exekútorka podaním doručeným súdu dňa 20. 3. 2009 navrhla schválenie rozvrhu výťažku z dražby nehnuteľnosti, pričom voči rozvrhu boli dňa 26. 3. 2009 podané námietky zo strany vydražiteľa, o ktorých bolo rozhodnuté uznesením č. k. Er 4339/2002-48 zo dňa 29. 12. 2009. O námietkach oprávneného voči výške trov súdneho exekútora bolo rozhodnuté uznesením č. k. Er 4339/2002-72 zo dňa 12. 8. 2010 a nadobudlo právoplatnosť dňa 10. 11. 2010. Uznesenie č. k. Er 4339/2002-48 zo dňa 29. 12. 2009, ktorým súd námietky vydražiteľa zamietol, nadobudlo právoplatnosť dňa 5. 5. 2010 a následne súd dňa 24. 5. 2010 uznesením č. k. Er 4339/2002-53 schválil rozvrh výťažku. Oprávnený voči tomuto rozhodnutiu podal odvolanie a súčasne podal i návrh na zmenu exekútora. Spis sp. zn. Er 4339/02 bol predložený odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní dňa 13. 1. 2011.

Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 25 CoE 5/2011-95 zo dňa 28. 1. 2011 rozhodnutie o schválení rozvrhu výťažku potvrdil. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 9. 11. 2011, čím došlo k zrealizovaniu exekúcie. Vzhľadom na uvedené súd dňa 16. 12. 2011 vyzval právneho zástupcu oprávneného, aby súdu oznámil, či i naďalej trvá na svojom procesnom návrhu o zmenu súdneho exekútora.

Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že súd konal vo veci plynulo a napriek značnému zaťaženiu oddelenia Er /evidujeme 66 994 prebiehajúcich exekúcií/, rozhodol o vydaní poverenia i o schválení príklepu v zákonom stanovenej lehote. K narušeniu plynulosti konania došlo pri rozhodovaní o rozvrhu výťažku z dražby, o ktorom súd rozhodol až dňa 24. 5. 2010, pretože najskôr rozhodoval o námietkach proti rozvrhu, podaných zo strany vydražiteľa a oprávneného. K sťažnosti týkajúcej sa plynulosti úkonov súdnej exekútorky sa nevyjadrujeme, nakoľko nám nie je známy obsah exekútorského spisu sp. zn. Ex 655/02.“

Z vyžiadaného spisu vyplýva, že v čase, keď už bola sťažovateľka účastníčkou namietaného exekučného konania, okresný súd uznesením č. k. Er 4339/02-25 z 1. októbra 2008 rozhodol o schválení príklepu udeleného pri dražbe v uznesení identifikovanej nehnuteľnosti.

Proti tomuto príklepu podal vydražiteľ námietky, o ktorých rozhodol okresný súd uznesením č. k. Er 4339/02-48 z 29. decembra 2009 (právoplatným 5. mája 2010) tak, že ich zamietol.

Okresný súd uznesením č. k. Er 4339/02-53 z 24. mája 2010 (právoplatným 9. novembra 2011) schválil rozvrh výťažku z verejnej dražby nehnuteľností zapísaných na príslušnom liste vlastníctva. O námietkach sťažovateľky zo 14. júna 2010 proti rozvrhu výťažku z dražby rozhodol okresný súd uznesením č. k. Er 4339/02-72 z 12. augusta 2010 (právoplatným 10. novembra 2010) tak, že ich zamietol ako podané po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty.

Z vyžiadaného spisu a aj zo zistenia ústavného súdu ďalej vyplynulo, že Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 25 CoE 5/2011-95 z 28. januára 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. Er 4339/02-53 z 24. mája 2010, ktorým okresný súd schválil rozvrh výťažku z dražby nehnuteľností. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 9. novembra 2011 (sťažovateľke bolo doručené 13. októbra 2011) a podľa vyjadrenia podpredsedníčky okresného súdu tým došlo k realizácii exekúcie. Spis sa od 12. mája 2011 nachádza na okresnom súde.

Sťažovateľka sa podaním označeným ako „*určenie neúčinnosti právneho úkonu*“ doručeným okresnému súdu 29. októbra 2009 dožadovala urýchleného prerokovania a rozhodnutia vo veci v namietanom konaní, pretože podľa jej vyjadrenia doteraz nezaregistrovala rozhodnutie okresného súdu, a súčasne poukázala na to, že exekútorka nepostupovala v súlade so zákonom ani v súlade s dobrými mravmi.

Druhú sťažnosť s rovnakým označením a v zásade s rovnakým obsahom podala sťažovateľka okresnému súdu 20. apríla 2010, v ktorej zopakovala skutočnosti uvedené v predchádzajúcej sťažnosti. Na túto sťažnosť odpovedal okresný súd prípisom z 21. mája 2010 takto:

„V uvedenom exekučnom konaní súdna exekútorka JUDr. M. R., so sídlom Č., spísala zápisnicu o rozvrhu výťažku nehnuteľnosti dňa 27. 02. 2009. Podaním doručeným na OS Nitra dňa 20. 03. 2009 navrhla súdu schválenie rozvrhu výťažku z dražby nehnuteľnosti. Voči rozvrhu z výťažku boli podané námietky oprávneným proti výške trov súdneho exekútora. O námietkach bolo rozhodnuté uznesením OS Nitra dňa 29. 12. 2009 č. k. Er 4339/2002-48, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 05. 05. 2010. Návrh na schválenie rozvrhu výťažku z dražby nehnuteľnosti bol konajúcemu súdnemu úradníkovi predložený na ďalší postup, o ktorom v primeranej lehote rozhodne.“

V poradí tretiu sťažnosť, ktorú sťažovateľka označila ako rozvrh výťažku z dražby a súčasne ako sťažnosť na prieťahy v konaní, podala 7. februára 2011, adresovala ju ministerke spravodlivosti Slovenskej republiky (ktorá ju postúpila na vybavenie okresnému súdu), ako aj predsedovi okresného súdu, a opäť sa týkala prieťahov v konaní, ako aj

nespokojnosti sťažovateľky s postupom exekútorke. Na túto sťažnosť zareagoval predseda okresného súdu tak, že sťažovateľke oznámil, že zistil, že spis sp. zn. Er 4339/2002 sa od 13. januára 2011 nachádzal na krajskom súde na rozhodnutie o podanom odvolaní sťažovateľky.

Sťažovateľka 2. augusta 2010 opakovane predložila okresnému súdu návrh na zmenu exekútora, pričom na jeho výzvu zo 17. augusta 2010 reagovala 11. októbra 2010 tak, že *„na výslovnú žiadosť oprávneného na zmene súdneho exekútora trváme“*.

Na ďalšiu výzvu okresného súdu zo 16. decembra 2011 (po rozhodnutí krajského súdu č. k. 25 CoE 5/2011-95 z 28. januára 2011) mu sťažovateľka oznámila podaním z 9. januára 2012, že netrvá na návrhu na zmenu súdneho exekútora z 19. júla 2010.

Ústavný súd na okresnom súde v nadväznosti na to zistil, že po vyúčtovaní trov exekúcie exekútorke, okresný súd 15. marca 2012 vyzval exekútorke, aby sa vyjadrila k návrhu sťažovateľky na zmenu exekútora. Exekútorke do dnešného dňa na túto výzvu neodpovedala. V nadväznosti na uvedené okresný súd na výzvu ústavného súdu oznámil, že vec nie je právoplatne skončená.

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie 1. marca 2012.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie sa k sťažnosti a k jej prijatiu vyjadrila prípisom z 5. apríla 2012 podpredsedníčka okresného súdu, ktorá oznámila, že okresný súd sa pridrižiava svojho písomného vyjadrenia ku skutkovej stránke veci z 5. januára 2012, a súčasne oznámila, že okresný súd súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, pretože od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Sťažovateľka podaním z 27. apríla 2012 taktiež oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

Ústavný súd v nadväznosti na tieto vyjadrenia upustil od ústneho pojednávania, pretože, tak ako uviedol vo svojom vyjadrení okresný súd, dospel k záveru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto ďalej v konaní postupoval bez nariadenia ústneho pojednávania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách.

Ďalej ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je

odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. marca 2009).

V prípade namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06), ústavný súd takú sťažnosť odmietne z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Er 4339/2002.

Ústavný súd z vyjadrenia okresného súdu zistil, že spis bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní 13. januára 2011 a že krajský súd uznesením č. k. 25 CoE 5/2011-95 z 28. januára 2011 (sťažovateľka rozhodnutie prevzala 13. októbra 2011) rozhodnutie o schválení rozvrhu výťažku dražby potvrdil. Vec bola vrátená okresnému súdu 12. mája 2011 a označené rozhodnutie okresného súdu v spojení s označeným rozhodnutím krajského súdu nadobudli právoplatnosť 9. novembra 2011, čím došlo podľa vyjadrenia podpredsedníčky okresného súdu k vykonaniu exekúcie. Sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 14. októbra 2011.

Podstatou sťažnosti sťažovateľky je predovšetkým jej nesúhlas s postupom exekútorke. V súvislosti s podanou sťažnosťou síce poukazuje na prietahy v konaní, vyjadruje v nej však nespokojnosť s postupom exekútorke a tvrdí, že okresný súd stále nerozhodol o jej zmene.

Pokiaľ ústavný súd posudzuje namietané porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu, v prvom rade poukazuje na to, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu bolo rozhodnuté už aj o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu č. k. Er 4339/2002-53 z 24. mája 2010, a to uznesením krajského súdu č. k. 25 CoE 5/2011-95 z 28. januára 2011, ktoré bolo základom pre realizáciu exekúcie (výkon exekúcie), čím bola odstránená namietaná právna neistota sťažovateľky.

V súvislosti s námietkami sťažovateľky proti exekútorke, sťažovateľka tým, že v januári 2012 okresnému súdu oznámila, že netrvá na tom, aby sa rozhodlo o jej návrhu na „zmenu súdneho exekútora“, sa právne relevantným spôsobom „vzdala“ rozhodovania o tomto návrhu a týmto svojím vyjadrením sama odstránila svoju právnu neistotu týkajúcu sa rozhodovania o tomto návrhu. Podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sa vzhľadom na uvedené javí ústavnému súdu ako účelové.

Opakovanú žiadosť sťažovateľky o „zmenu súdneho exekútora“, ústavný súd po obsahovej stránke vyhodnotil ako uplatnenie námietky zaujatosti sťažovateľky proti exekútorke v označenom konaní. V nadväznosti na to ústavný súd uzavrel, že pokiaľ sťažovateľka chcela namietat porušenie svojich práv postupom okresného súdu z dôvodu, že do času doručenia sťažnosti ústavnému súdu nerozhodol o jej návrhu na zmenu exekútorke, ktorú opakovane uplatňovala v konaní pred všeobecnými súdmi, a z tohto dôvodu sa obrátila na ústavný súd so svojou sťažnosťou, mala namietat porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na jej kvalifikované právne zastúpenie v konaní pred ústavným súdom ak sťažovateľka nesúhlasila s uznesením krajského súdu č. k. 25 CoE 5/2011-95 z 28. januára 2011, mala sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietat porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

uznesením krajského súdu, čo však napriek svojmu kvalifikovanému právnomu zastúpeniu neurobila.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o sťažnosti sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

V nadväznosti na nevyhovenie sťažnosti ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2013